



Eikenprocessierups 2022

Evaluatierapport gemeente Midden-Drenthe

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Colofon

Titel

Eikenprocessierups 2022
Evaluatierapport gemeente Midden-Drenthe

Opdrachtnemer



Landschapsbeheer Drenthe
Kloosterstraat 11
9401KD Assen
T (0592) 316 616
E info@lbdrenthe.nl
W www.lbdrenthe.nl

Contactpersonen

André Effting
Stefan Pronk
Carolien de Vries

Afbeeldingen

Medewerkers Landschapsbeheer Drenthe
Voorblad [Christian Fischer](#)
Inleiding Saxifraga – Luc Hoogenstein

Status

definitief

Datum

24-4-2023



Link naar website greenpoint:

[Greenpoint](#)

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Preventieve bestrijding eikenprocessierups 2022	5
3. Bronbestrijding nesten 2022	7
3.1 Bestrijding 2022	7
3.2 Bestreden nesten periode 2012-2022	9
4. Feromoonvallen 2021-2022	11
5. Conclusies en aanbevelingen	11
Bijlage A. Preventieve- & nest bestrijding en openstaande registraties in de gemeente Midden-Drenthe 2022	12
Bijlage B. Bestreden nesten en openstaande registraties 2022	13

1. Inleiding

Vanaf 2022 wordt er gewerkt in een nieuw systeem; Greenpoint. In samenwerking met de gemeente is door Landschapsbeheer Drenthe en Greenpoint een nieuw systeem opgezet voor de registratie van de EPR-bestrijding. Na het optuigen van dit systeem is er op locatie instructies gegeven over hoe deze in te zetten. Over het algemeen is de invoer door de registrators en de bestrijders goed uitgevoerd. Wel was er op enkele plaatsen niet het aantal rupsen per boom, maar per straat ingevoerd.

Daarnaast heeft de gemeente dit jaar volop ingezet op de preventieve bestrijding. Op de meeste plaatsen lijkt dit doeltreffend te zijn geweest, langs veel van de bespoten straten zijn geen nesten aangetroffen. Maar op andere plaatsen zijn toch nog nesten ontstaan, we raden aan om dit in detail na te gaan op de website van Greenpoint om vast te stellen waar de inzet minder goed is verlopen. En om dan in overleg te gaan met de partij die de bespuiting heeft gedaan om na te gaan waardoor er op sommige plaatsen toch nog nesten zijn ontstaan.



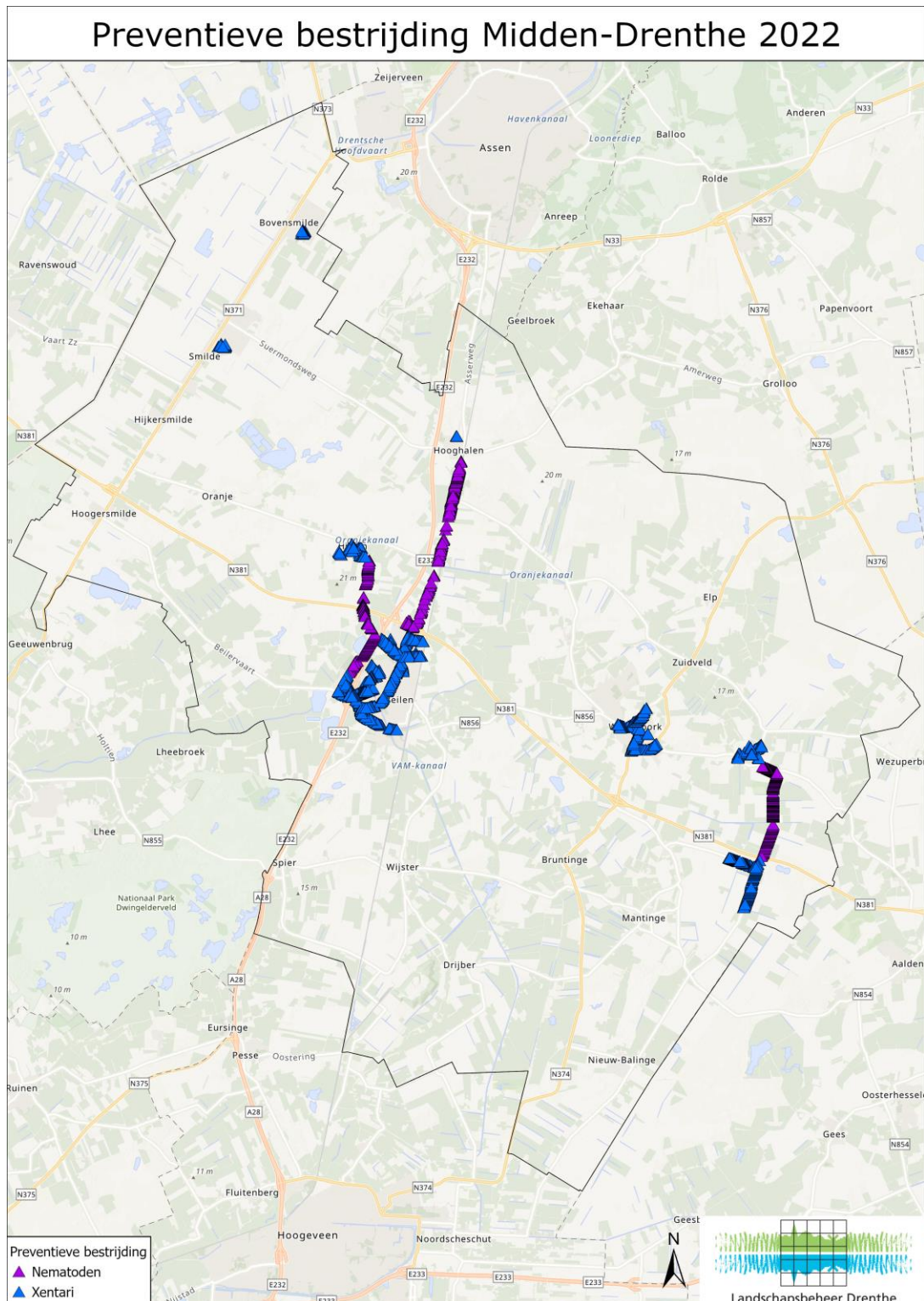
2. Preventieve bestrijding eikenprocessierups 2022

In de volgende 3 hoofdstukken worden de resultaten van de bestrijding van de eikenprocessierups in 2022 weergegeven. In de gemeente Midden-Drenthe vindt op dit moment op drie manieren bestrijding van de eikenprocessierups plaats:

- Preventieve bestrijding; bomen preventief behandelen met nematoden
- Bronbestrijding door middel van het verwijderen van nesten
- Feromoonvallen, vangen van mannelijke vlinders in vallen

Vermeld moet worden dat feromoonvallen officieel gezien geen onderdeel van de bestrijding uitmaken, maar het wegvangen van de mannelijke individuen heeft lokaal wel degelijk effect op de populatieontwikkeling van de vlinder.

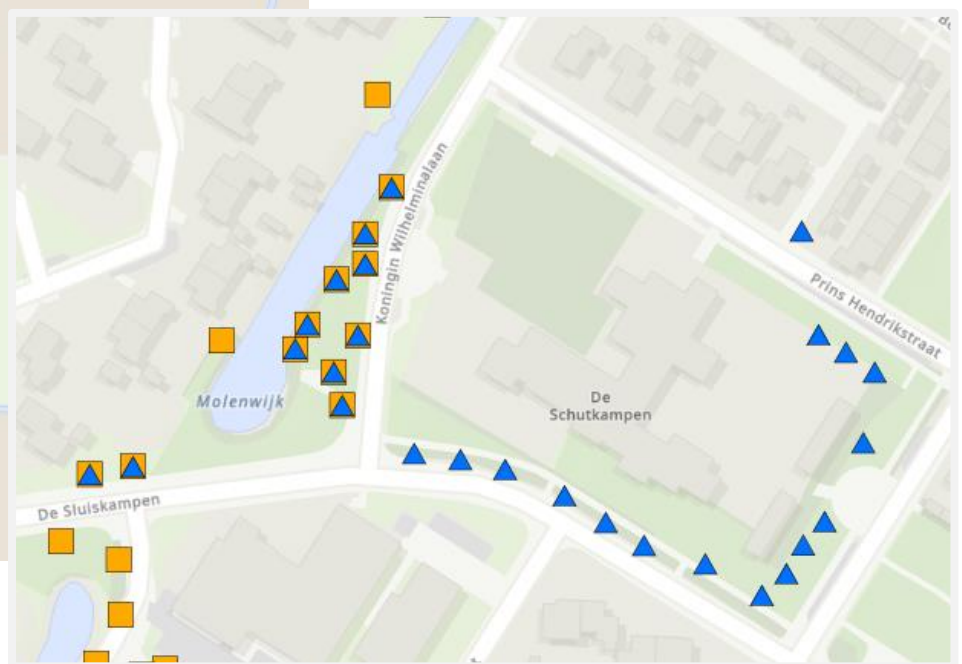
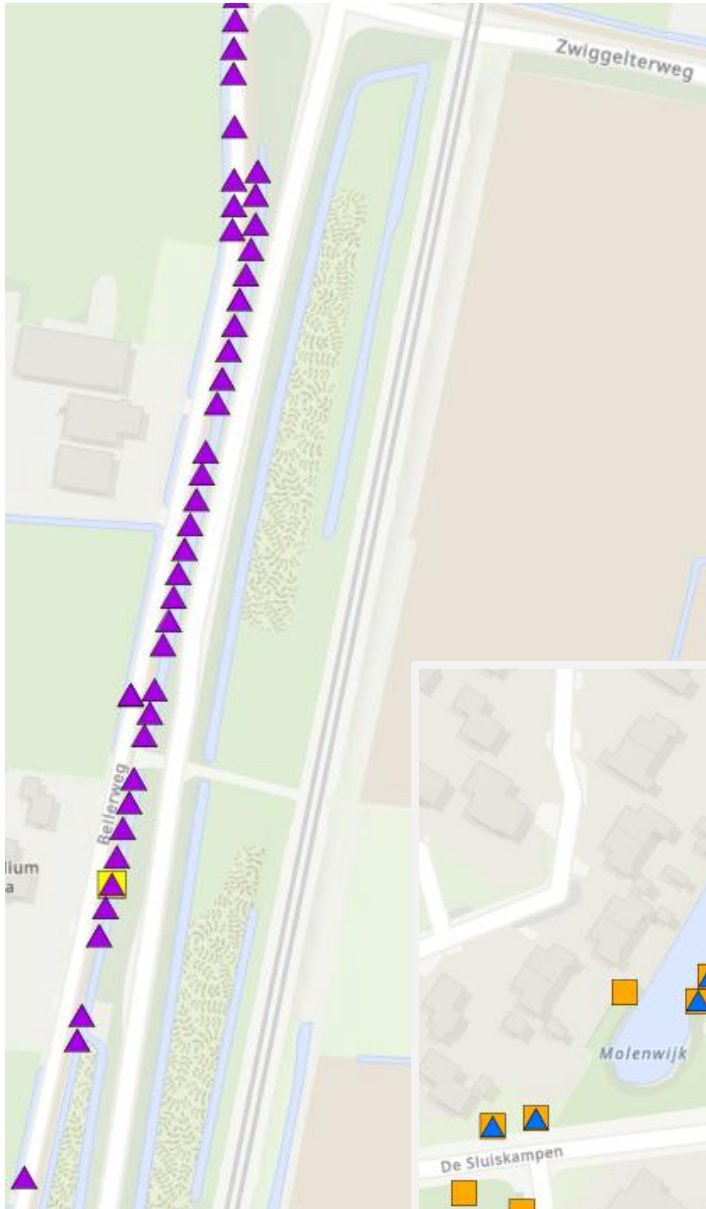
Net als in het afgelopen jaar heeft de gemeente ook dit jaar weer volop ingezet op preventieve bestrijding met nematoden en xentari. Op onderstaande kaart zijn de locaties weergegeven.



Net als het afgelopen jaar is de preventieve bestrijding erg succesvol geweest. Op alle locaties waar nematoden zijn ingezet is slechts één nest bestreden, dit was aan de Beilerweg. En op maar twee locaties waar xentari was ingezet zijn er nog een klein aantal nesten gevormd. Dit was bij De Wingerd en de Koningin Wilhelminalaan. Zie ook de detailkaartjes hieronder.

Mogelijk kan het zinvol zijn om op de locaties, waar nu niet alle nesten zijn geruimd maar wel een risico is voor bijvoorbeeld fietsers of recreanten, komend jaar preventieve bestrijding in te zetten.

In bijlage A is een kaart met alle preventieve bestrijdingen, de bestreden nesten en de geregistreerde maar nog niet bestreden nesten.



3. Bronbestrijding nesten 2022

3.1 Bestrijding 2022

Bij het invoeren van de gegevens in Greenpoint is voor een aantal straten niet het gemiddelde nesten per boom gegeven, maar het aantal verdeeld over meerdere bomen. Hiervan hebben wij zelf ongeveer het gemiddelde genomen, maar hierdoor is het dit jaar iets minder nauwkeurig vast te stellen hoeveel nesten er bestreden is.

In de gemeente Midden-Drenthe zijn in 2022 in totaal ongeveer 9491 nesten bestreden, in 2021 waren er 7280 nesten bestreden. **Ten opzichte van 2021 is dat een toename van 30% het aantal bestreden nesten.** Het totaal aantal nesten ligt echter nog aanzienlijk hoger, want bij 1175 bomen zijn wel nesten geregistreerd maar deze zijn niet bestreden. Bij een gemiddelde van 1 nest per boom, komt het totaal dan minimaal uit op 10666 nesten en een stijging van ruim 45%.

Langs enkele straten zijn dit jaar erg veel nesten gevormd. Veel bestrijdingen waren te zien langs de Halerweg, Laaghalerveen, Grietmanswijk en Kanaalweg, Molenwijk, Boerenlaan, Oosthalen, Beilerweg en de Haarweg. Mogelijk zitten hier locaties bij waar het zinvol kan zijn om komend jaar preventieve bestrijding in te zetten.

Het verwijderen van de nesten heeft direct effect op het aantal nesten en rupsen in 2023. Door middel van een berekening kan een indicatie gegeven worden van de reductie van het aantal rupsen dat door de bestrijding in 2022 voor het jaar 2023 is gerealiseerd.

Een vrouwtjesvlinder van de eikenprocessierups legt tussen de 30 en de 300 eitjes. Veel factoren zijn van invloed op de overleving van de eikenprocessierups in het stadium van ei en rups, zoals natuurlijke sterfte, predatie en de weersomstandigheden. Hiermee rekening houdend groeien gemiddeld 100 eitjes per vrouwtje uit tot rupsen die het vlinderstadium weten bereiken. Van deze vlinders is de verhouding 1/3^e een vrouwtje en 2/3^e zijn mannetjes.

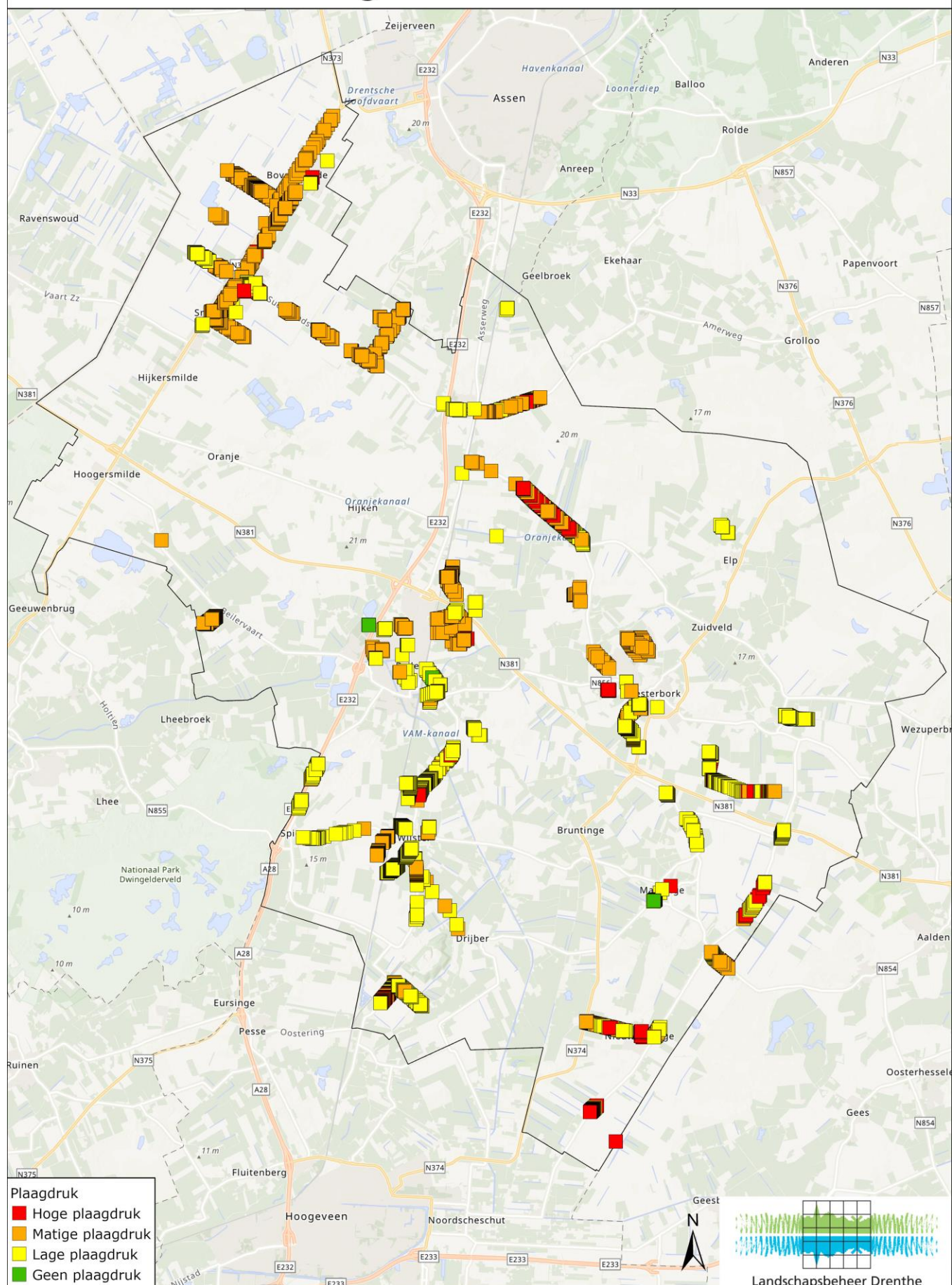
In de gemeente Midden-Drenthe zijn 9491 nesten bestreden in 2022.
949.100 rupsen groeien uit tot vlinder

$949.100 : 3 = 316.367$ vrouwtjesvlinders
Vrouwtjesvlinder leggen gemiddeld 140 eitjes.
Dit houdt in:
 $140 * 316.367 = 44.291.333$ minder rupsen in 2023.

Buiten een vermindering van de overlast levert dit natuurlijk ook een grote besparing op in de bestrijdingskosten voor 2023. Nesten die niet worden gevormd hoeven ook niet te worden bestreden.

Op de volgende pagina is een overzichtskaart weergegeven van de bestreden nesten in de gemeente in 2022. En in de bijlage een kaart met zowel de bestreden nesten als de bomen waar nog geregistreerde maar nog niet bestreden nesten in zitten.

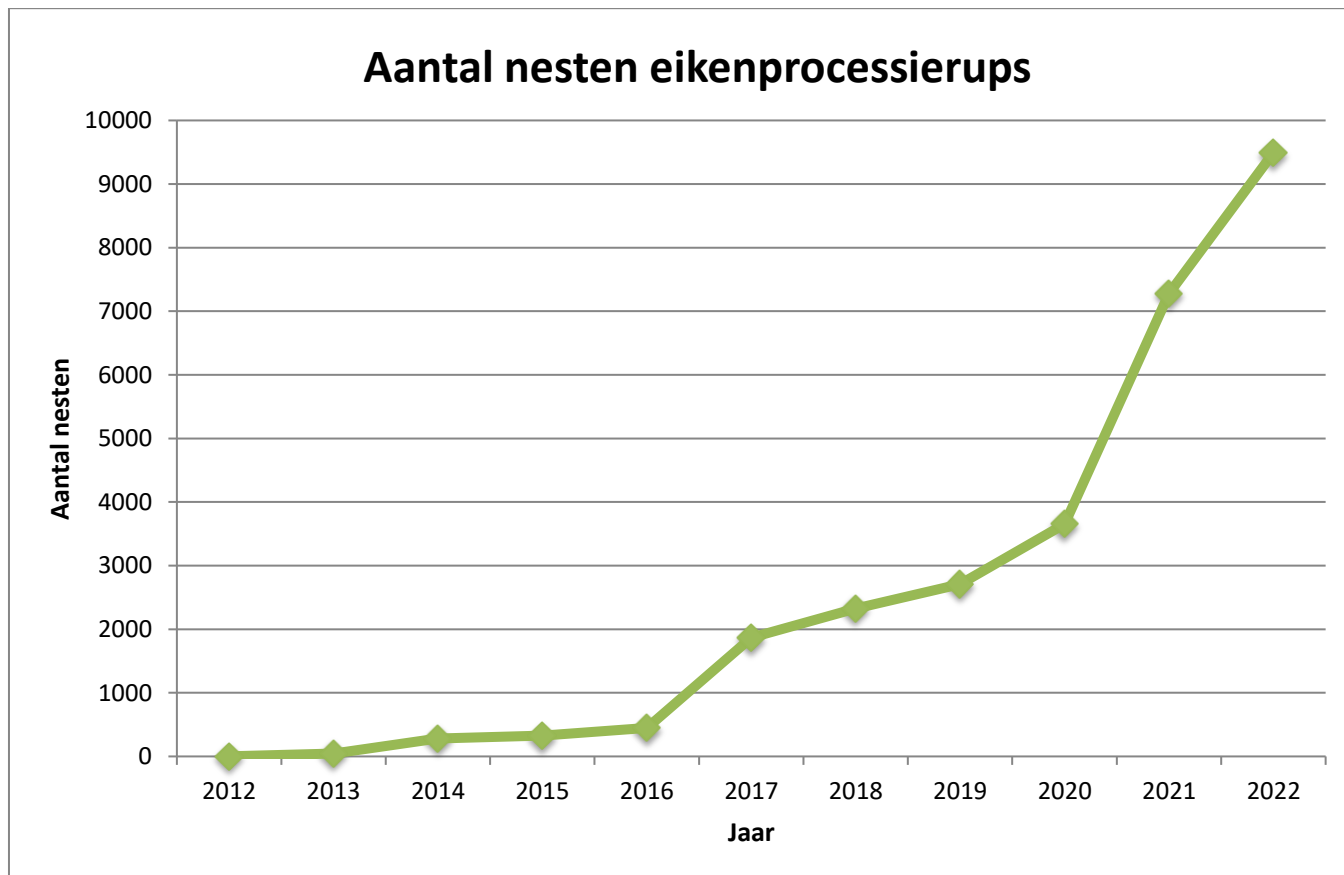
Bestreden nesten gemeente Midden-Drenthe 2022



3.2 Bestreden nesten periode 2012-2022

De onderstaande grafiek laat het aantal bestreden nesten van de eikenprocessierups zien vanaf 2012. In de eerste jaren ging het slecht om een klein aantal nesten. Sinds 2017 is er een sterke stijging te zien in het aantal bestreden nesten binnen de gemeente.

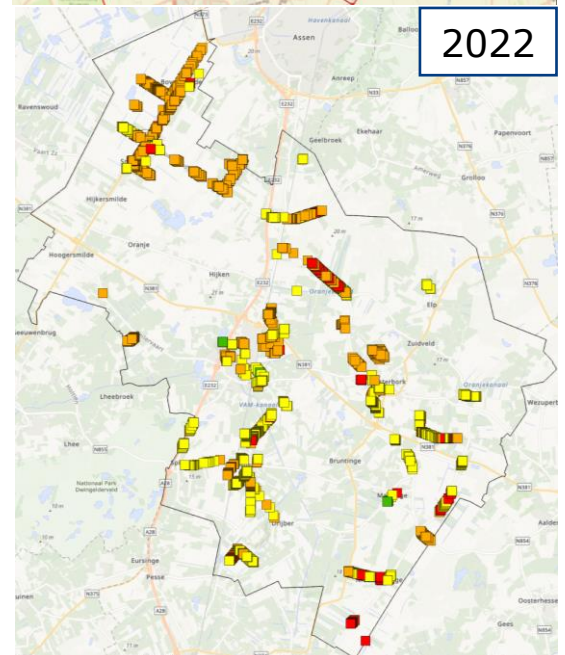
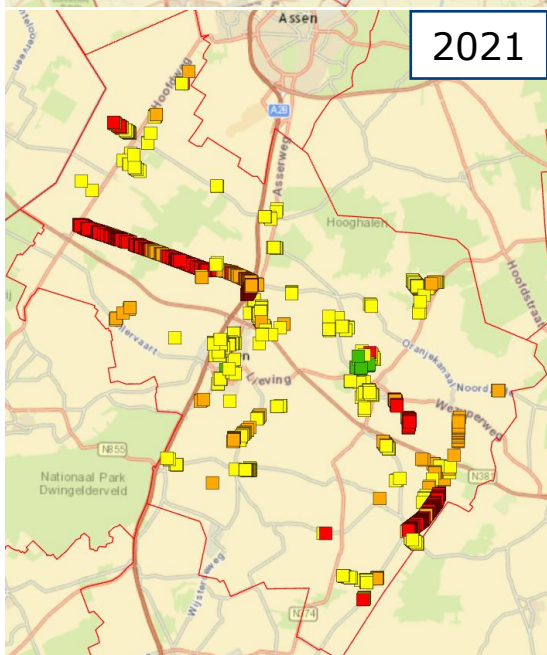
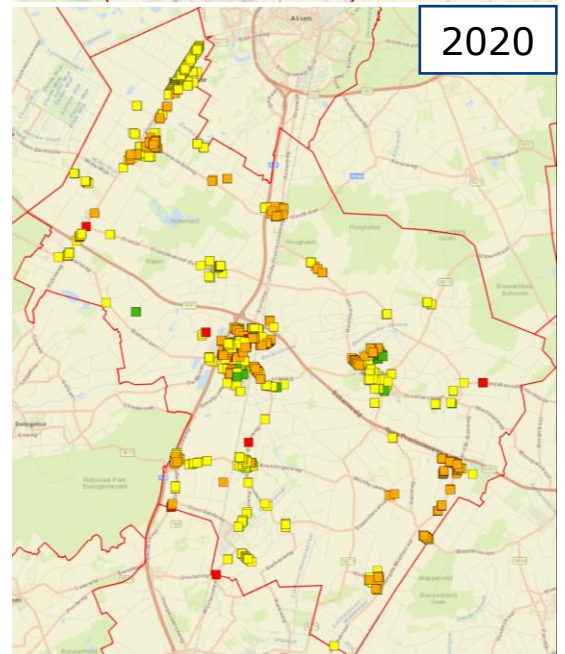
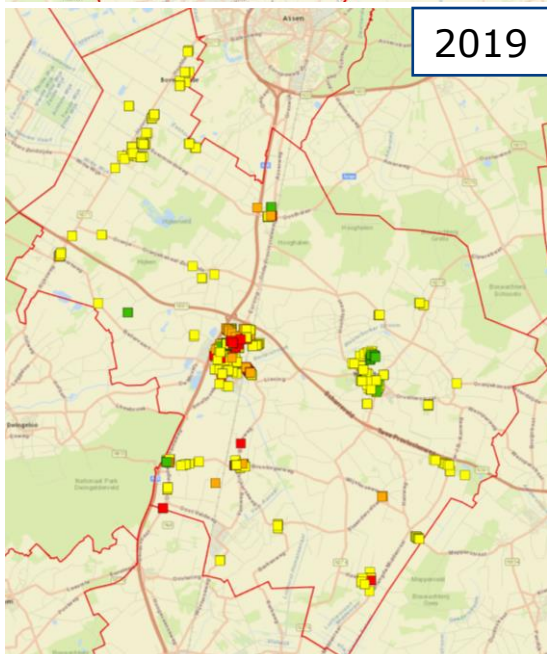
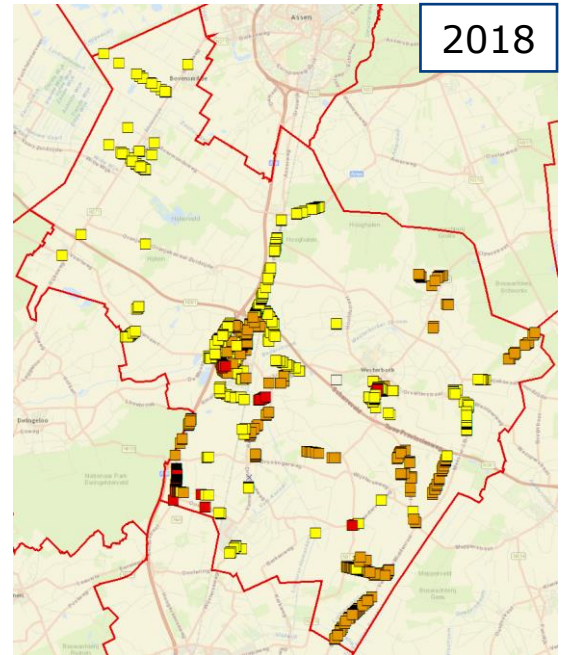
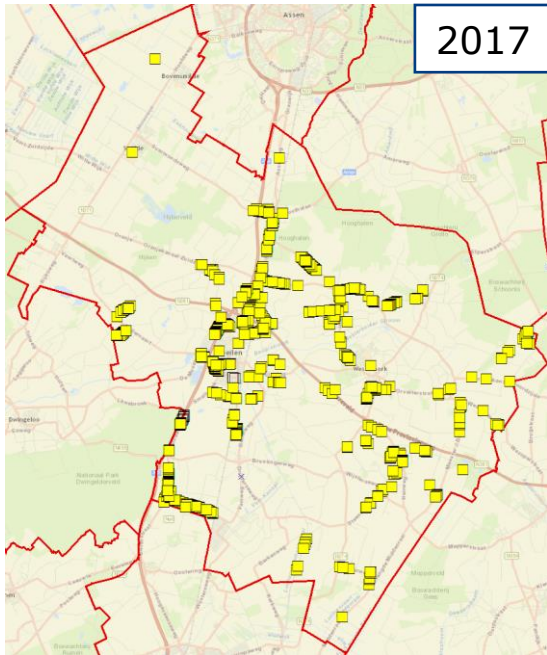
Hierbij moet opgemerkt worden dat er in de jaren voor 2021 was ingezet op bestrijding binnen de bebouwde kom. Het werkelijke aantal nesten lag dus in die jaren dus hoger dan weergegeven in de grafiek hieronder. Ook dit jaar ligt het aantal nesten eigenlijk hoger, dit omdat er bij 1175 bomen wel nesten zijn geregistreerd maar nog niet bestreden.



Op de volgende pagina staan 6 kaarten met de ontwikkeling van de bestreden nesten in de afgelopen 6 jaar. Wat opvalt is dat het uitgebreide opruimwerk van de nesten langs het Oranjekanaal een positief effect heeft gehad. Langs deze straat zijn dit jaar helemaal geen nesten aangetroffen terwijl hier de plaagdruk vorig jaar erg hoog was.

Daarnaast is te zien dat de plaagdruk in de buurt van de J.B. Kanweg dit jaar een stuk lager is gebleven door een goede inzet van preventieve bestrijding.

Dit jaar leek de plaagdruk vooral hoger in het noorden bij Smilde en Bovensmilde en langs de Halerweg.



4. Feromoonvallen 2021-2022

De gemeente heeft geen gegevens ingevoerd met betrekking tot de feromoonvallen. En op het moment van schrijven van deze rapportage zijn de gegevens van Silvia Hellingman nog niet binnen. Indien er gebruik is gemaakt van feromoonvallen zullen deze gegevens door Silvia Hellingman later dit jaar worden aangeleverd. Op basis van de bestreden nesten van dit jaar en de vangsten in de feromoonvallen kan er worden gekeken naar locaties waar momenteel de plaagdruk hoog lijkt en kan er voor gekozen worden om hier extra in te zetten op preventieve bestrijding.

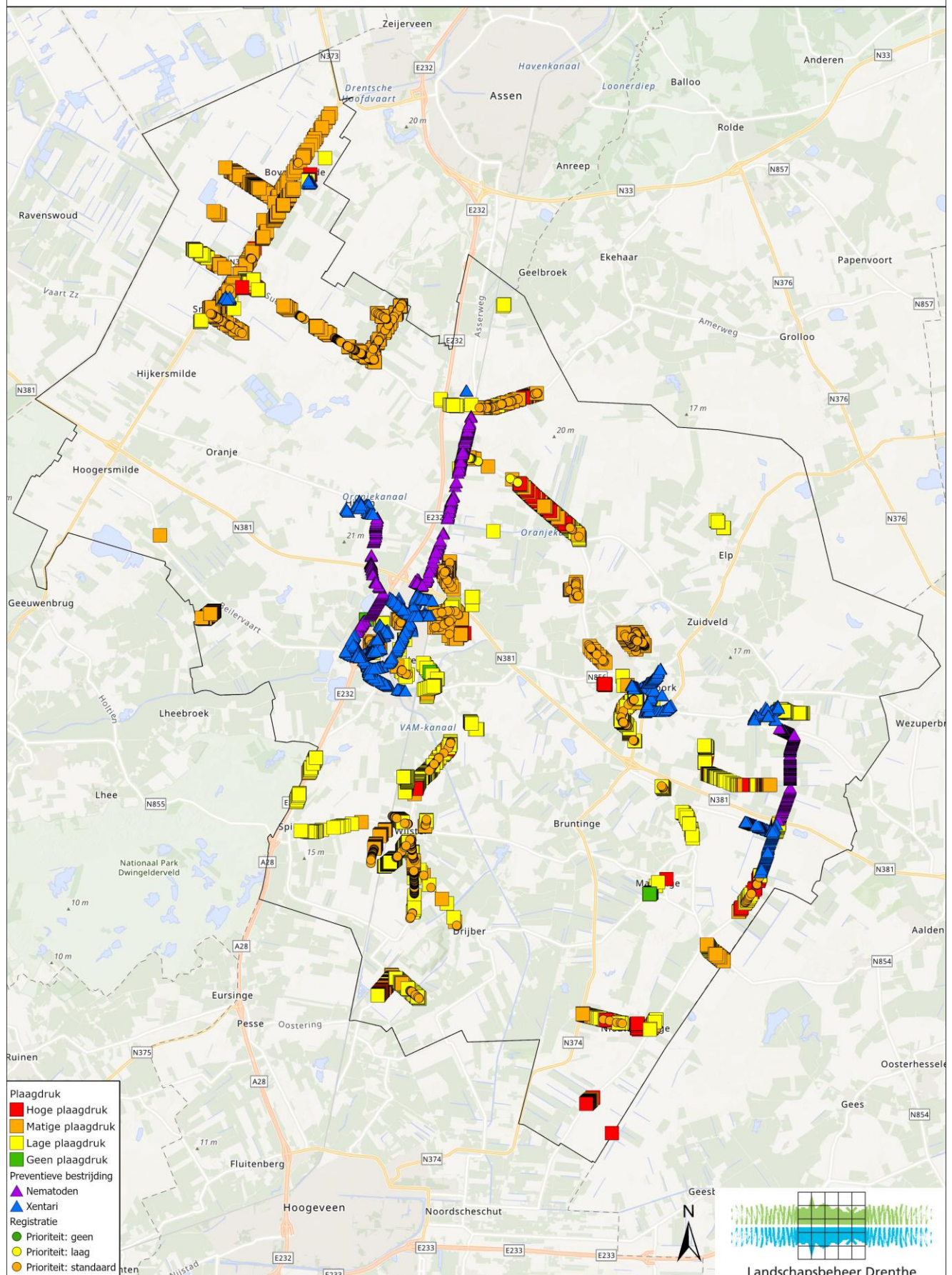
5. Conclusies en aanbevelingen

Ondanks dat er dit jaar meer nesten bestreden zijn, zijn er wel duidelijk goede ontwikkelingen te zien. Zo zijn er op de locaties waar preventief bestreden is vrijwel geen nesten aangetroffen en is dit dus erg succesvol geweest. Maar ook de uitgebreidere nest bestrijdingen van het vorige jaar heeft tot lagere plaagdruk op deze locaties geleid, net name bij het Oranjekanaal.

Voor komend jaar is het aan te raden om opnieuw goed te kijken waar de preventieve bestrijding zinvol ingezet kan worden. Mogelijk dat de locaties nabij Smilde en de Halerweg een goede optie zijn. Maar er kan ook gekeken worden naar locaties waarbij het dit jaar niet gelukt is om alle nesten te bestrijden, om zo hopelijk een hoge plaagdruk te voorkomen.

Bijlage A. Preventieve- & nest bestrijding en openstaande registraties in de gemeente Midden-Drenthe 2022

Openstaande registraties en bestrijdingen 2022



Bijlage B. Bestreden nesten en openstaande registraties 2022

Bestreden nesten en nog geregistreerde nesten 2022

